punt uitgelaten om de onduidelijkheid zoo mogelijk geheel weg te nemen. „Gesteld voor de keuze tusschen geestelijk despotisme en dat wat wordt aangeduid met het woord „geestelijke democratie", staat Barchem aan de zijde van het laatste. Immers vanuit het standpunt van het geestelijk despotisme zal Barchem als een verouderd instituut of als een gevaarlijk en te vernietigen beginsel beschouwd moeten worden. En wat de geestelijke democratie betreft: zoowel onze oorsprong als artikel 2 onzer Statuten wijzen op onze verbondenheid met den democratischen inslag die aan het Quakerisme eigen is. Als organisatie is Barchem onmiskenbaar democratisch." En een eindje verder gaat het bestuur als volgt voort: „Barchem is met geen enkelen staatsvorm, staatkundige of maatschappelijke beweging verbonden. Maar dat wil niet zeggen, dat het daarom iederen vorm zou kunnen aanvaarden, noch zijn critiek zal mogen onthouden aan methoden, waarmee een staatkundig of maatschappelijk doel wordt nagejaagd, en die met de ethische normen die in zijn kring aanvaard zijn, in strijd zijn." [5])

Zoo is na dertig jaren feitelijk de grondslag van verdraagzaamheid en wederzijdschen eerbied voor uiteenloopende politieke overtuiging prijsgegeven. Leden der vereeniging kunnen alleen zijn zij die welbewust met het huidige bestuur den democratischen inslag willen aanvaarden. „Geestelijke democratie" is de minimumbasis voor toetreding en samenwerking.

In het licht van bovenstaande is het merkwaardig nog eens te denken aan de woorden, die jarenlang orthodoxe protestanten als een verwijt werden toegeslingerd: „Dogmatici, die meenen, dat hun overtuiging samenvalt met de waarheid; fanatici, die alles willen vernietigen wat met hun geestesinhoud niet overeenstemt; tyrannen, die hun inzicht willen opdwingen — zij vinden in Barchem geen plaats." [6])

Als nu de leden van de Barchem-beweging die zich stellen op den grondslag van de geestelijke democratie, te vuur en te zwaard strijden tegen imperialisme en tegen de „overtuiging, die zich met een beroep op bloed en bodem absoluut stelt" — is dan de uitspraak over bovengenoemde fanatici en tyrannen ook niet op hen van toepassing?

Zoo zijn het kerkelijk gezien, de vrijzinnigen, en politiek gezien: de socialisten, die in de Barchembeweging anno 1939 zich van de leiding hebben meester gemaakt.

D. H. M.

5) Richtlijnen, a.w. pag. 10.
6) Ons werk, pag. 8.

UIT DE SCHRIFT

Uitverkoren, hetgeen niets is.

.... en de kamerling zeide: Ziedaar water, wat verhindert mij gedoopt te worden?
Handel. 8:36.

De gansche Schrift is vol van de heerlijkheid van de Kerk, positief en negatief. Wat het eerste aangaat, hoe roemt b.v. Ps. 48: „Schoon van gelegenheid, een vreugde der g a n s c h e aarde is de berg Sion, de stad des grooten Konings... G o d is in haar paleizen."

Maar ook negatief komt de heerlijkheid der Kerk uit, in wat n i e t tot haar behooren mocht: „Geen Ammoniet, noch Moabiet.... zelfs hun tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen tot in eeuwigheid", (Deut. 23:3). Daarin werd afgeschaduwd, dat de gemeente Gods een heilige vergadering is, die niet mag worden bezoedeld door het toetreden van een onreine. En ook: „die door plettering verwond of uitgesneden is aan de mannelijkheid, zal in de vergadering des HEEREN niet komen", (Deut. 23:1). Zulk een dorre tak, die nooit bloesem en vrucht kon dragen, mocht tot de gemeente van den levenden God niet behooren, want daarmee zou de verdorring, de dood komen daar, waar alleen plaats is voor frisch, vruchtbaar, heilig leven. In dat alles kwam uit de heerlijkheid van de Kerk.

De Joden zijn daar diep van doordrongen geweest! Hoe roemden ze in Sions heerlijkheid! En dezen Moorman, een eunuch, een ontmande, hebben ze beslist geweigerd, toe te laten tot de gemeente Gods. Zelfs den voorhof van den tempel mocht hij niet betreden. Maar ze begingen daarbij één groote fout: ze zochten de heerlijkheid van de Kerk in zichzelf, in hun eigen voortreffelijkheid, niet in Gods verkiezende liefde, in Zijn wondere genade. Die bepalingen in Deuteronomium hadden hun moeten leeren: hoe groot en wonderlijk is 's HEEREN liefde, dat wij, die even onrein en onvruchtbaar zijn, zijn uitverkoren. Ze hadden daarbij in diepen ootmoed moeten neerknielen. Maar ze waren zichzelf gaan verheffen op hun uitverkoren-zijn. Stel u voor, zoo'n gesnedene in hun mooie kringetje! Maar in de Kerk beteekent alle zelfverheffing de dood! God maakt hetgeen iets is, te niet.

Dat moet de Nieuwtestamentische Kerk goed inzien. Hoe heeft zij moeten strijden tegen het dreigende gevaar van de zelfverheffing! Hoe dikwijls is ze weer gekomen op die oude Joodsche lijn!

Ze mag roemen, ja, ze moet het zelfs, maar alleen in de verkiezende liefde van Hem, die het onedele, het verachte verkiest! Dat de Heere dat doet, is niet in strijd met de heerlijkheid van de Kerk, want God g e e f t die heerlijkheid aan hetgeen n i e t s is; dus staat de Kerk open zelfs voor onwaardigen.

De kamerling is zulk een onwaardige, een gesnedene, die spottend, hoogstens met goedmoedig medelijden werd aangezien; een Chamiet, die, schoon zijdelings, toch ook getroffen was door den vloek over Kanaän, Cham's gevloekten zoon.

Maar Jezus Christus, de verheerlijkte Heiland, ontfermt Zich over dezen uitgestoolene van het uiterste der aarde, want de God der verkiezing had hem gekend van eeuwigheid. Ja, Jezus Christus laat hem, den neger uit het donkere Afrika, het Evangelie brengen, eer het aan één Europeaan is gepredikt. Japheth zou wonen in Sem's tenten, en Cham's zoon zou een knecht der knechten zijn van zijn broederen, wat staat Japheth dus ver, ver boven Cham; maar eerder dan één Westerling door God vermeld was op de rol, waarop Hij Zijn volkeren schrijft, was dit geschied met dezen zoon van Cham, nog wel een gesnedene, een gevloekte!

Dat de Kerk het toch versta, en alle zelfverheffing uitbanne!

Dat ieder geloovige het versta, en neerkniele naast, achter dezen Moorman; naast, achter het pindamannetje, dat tot Jezus Christus kwam. Dàt is Gods roem, dat Hij gevloekten, doemwaardigen, gesnedenen, onvruchtbaren, die in zichzelf onbekwaam zijn tot eenig goed en geneigd tot alle kwaad, verkiest.

Jeruzalem, de stad der in zichzelf roemende Joden, is verwoest.

Een Westersche Kerk, die zich DE Kerk waant en neerziet op de Kerk van niet-Ariërs en inlanders, die zoo hopeloos bij haar ten achter blijft, God blaast erin! Maar hetgeen n i e t s is, heeft God uitverkoren.

„Wat verhindert mij gedoopt te worden?" In deze vraag klinkt wellicht een herinnering door aan de weigering, die den Moorman misschien te Jeruzalem te beurt was gevallen op Zijn verzoek om door den proselietendoop in het volk Gods te worden opgenomen. Daar waren vele beletselen voor.

Maar God neemt hem op in Zijn volle gemeenschap, in de gemeenschap met den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest!

Wie roemt, die roeme in den Heere.

F. de V.

KERKELIJK LEVEN

De scheuring in Amerika (VI.)

Komen we thans tot de geschiedenis van 1924, het jaar der synode van Kalamazoo, waarover ds Hoeksema vervolgens spreekt in zijn referaat.

Terecht herinnert ds Hoeksema er aan, dat volgens deze synode „de verklaagde broeders in de grondwaarheden, zooals ze in de belijdenis geformuleerd zijn, g e r e f o r m e e r d zijn, zij het dan ook met de neiging tot eenzijdigheid". Als iemand van onze lezers zich afvraagt, hoe dat mogelijk is, waar toch de ééne groep zoo fel tegen de andere overstaat, dan moeten wij hem antwoorden: en toch is het zoo.

Eenerzijds erkende de synode, dat er veelszins reden was voor de verleden week door ons gememoreerde waarschuwingen tegen wereldgelijkvormigheid. De synode liet zelfs een getuigenis daartegen uitgaan. Bovendien docht het haar noodig, het vraagstuk der „unions" („neutrale" vakorganisaties) opnieuw in studie te nemen; een commissie werd ingesteld, „wier taak het zou zijn, grondige studie te maken van de verhouding, die de kerk heeft in te nemen speciaal tot de Unions en in 't algemeen tot allerlei organisaties van werklieden en werkgevers op maatschappelijk gebied". Volgens de synode „is er blijkbaar in onze kerken in dezen weinig helderheid, en daardoor (!, K. S.) veel verschil van gevoelen". In de derde plaats is er ter synode van 1924 nog heel wat te doen in verband met de zaak-Janssen (zie vorig artikel). Wel was dr Janssen afgezet, maar er waren onderscheiden protesten daartegen ter tafel. Nopens de formeele zijde der afzetting, maar niet minder in betrekking tot de materiëele. Ook de gemeene-gratie-kwestie kwam toen in direct verband daarmee wederom ter sprake.

Eén der vele bezwaren toch, die de afzettende synode had ingebracht tegen dr Janssen, was immers hierop neergekomen, dat diens omschrijving van de wetenschap der canoniek van het Oude Testament („inleiding" op het O. T.) zóó geweest was, dat o o k e e n o n g e r e f o r m e e r d e, j a z e l f s e e n o n g e l o o v i g e h a a r h a d k u n n e n o v e r n e m e n. Eén der tegen Janssen's afzetting bezwaarden van 1924 nu acht dat een zonderlingen grond voor het opperen van bedenkingen tegen dr Janssen. Want als men maar op het standpunt d e r g e m e e n e g r a t i e staat, dán, zoo meent hij, dán plaatst men zulk een staaltje van theologisch onderwijs niet op de debet-, doch op de credit-zijde van de rekening van een gereformeerd hoogleeraar. Een goede gemeene-gratie-theorie leert ons w a a r d e e r i n g te hebben voor een wetenschappelijke definitie, die een gereformeerd theoloog geeft, zóó, dat ook ongeloovigen ze kunnen gebruiken! It is... to his credit. It is even necessary for a scientific apologetic for Christian belief. It receives its cogency from the fact of Common Grace. Dank zij de gemeene gratie kan wel niet het ongeloof, maar toch wel de ongeloovige eenige kennis van de waarheid hebben, en dientengevolge kan hij als man van wetenschap juiste definities op theologisch gebied accepteeren. Kunnen volgens art. 5 der Confessie niet de blinden tasten, dat de dingen, die in de Schrift zijn voorzegd, in vervulling gaan of gingen? (201.)

Onze lezers zien, dat ook afgedacht van de kwesties-Hoeksema—Danhof het gemeene-gratie-probleem opdook in de synodale paperassen.

Dat nu de over dit bezwaarschrift rapporteerende commissie tegenover den adressant (een predikant) als haar meening stelt, dat de ongeloovigen n i e t uit kracht der gemeene gratie langs den weg der r e d e voor hun geloofsstandpunt gewonnen worden, is te begrijpen, en is tot op zekere hoogte geruststellend. Tot op zekere hoogte; want — de over Janssen's afzetting bezwaarde broeder kan zijn stelling ook op andere gronden hebben willen aannemelijk maken; in wèlk geval het antwoord der commissie langs hem heen geredeneerd zou hebben. Maar dit doet thans niet ter zake. Wij vragen ons alleen maar ietwat verwonderd af: heeft de synode van 1924 uitsluitend met de namen Hoeksema—Danhof te maken, als het over de gemeene gratie gaat, of — zijn er wel anderen, die in haar kerk met het probleem zitten en stellingen poneeren, waartegen de kerk zal hebben op te treden, en waartegen, vóór de synode het doen kón, ds Hoeksema zelf reeds met veelszins doeltreffende argumentatie in het geweer gekomen wàs? De synode zelf heeft dit begrepen (bl. 242). Maar de historie bewijst met dit al, dat er van een eigenlijke behandeling van het gemeene-gratie-probleem ook in 1924 ter synode geen sprake k o n zijn. Men was er in geenen deele rijp voor. Niet bij het proces-Janssen. Evenmin tijdens de kwestie-Hoeksema—Danhof. Men was nergens gereed. Ginds niet in 1924. Hier trouwens nog niet in 1939.

De synode van Kalamazoo heeft dit zélf wel begrepen. Ze heeft het ook ronduit gezegd, en erkend, dat 't vraagstuk der algemeene genade nog geenszins was afgehandeld, dat er geen communis opinio in dèze materie bestond, en dat men druk aan 't werk moest ter bestudeering. Al is de raad niet opgevolgd, hij was toch goed. En noodig.

Maar daarom te meer blijkt het al wederom te betreuren, dat de commissie, welker rapport tenslotte geleid heeft tot de aanvaarding der „drie punten", van synodewege steeds is betiteld als de „c o m m i s s i e i n r e (t e r z a k e v a n) g e m e e n e g r a t i e". Er is geen gemeene-gratie-uitspraak gedaan; er zijn feitelijk niet meer dan drie „weerleggende" punten vastgesteld (prof. Wijngaarden). Maar men heeft niettemin de commissie en het debat als g e m e e n e - g r a t i e-commissie en als een zeker gemeene-gratie-debat aangekondigd. Dientengevolge weet niemand, die op de l e t t e r der „drie punten" afgaat, precies welke de draagwijdte is der besluiten van Kalamazoo. Wij wèzen daar reeds op. Niet, als ik a l l e e n maar de l e t t e r der drie punten lees, maar w è l, als ik op hun omlijsting en hun genesis en geboorte-aankondiging let, geef ik ds Hoeksema gelijk, als hij zegt, dat Kalamazoo „de kwestie der gemeene gratie vastgelegd heeft in de bekende drie punten". Het debat over dit theologisch vraagpunt is althans ginds aan die punten voorloopig gebonden; en wie ginds verdere oriënteering zoekt, is aan die punten gebonden, als hij hun tekst voor oogen neemt, en nog wel aan heel wat meer gebonden, als hij het kader, waarin ze gezet zijn, in rekening laat komen.

Wat kon in zùlk een situatie anders optreden, dan een keten van betreurenswaardige conflicten; gevolgen, waartegen ter synode zelf enkelen vruchteloos hadden gewaarschuwd, onder wie ook ds D. Zwier?

K. S.

De Hereeniging Der Christelijke Gereformeerde En Protestantsche Gereformeerde Kerken.

VI.

Het tweede punt gewaagt van eene algemeene werking des Heiligen Geestes, buiten de wedergeboorte om, waardoor de zonde wordt gestuit in den enkelen mensch en in de samenleving. Indien dit iets zal beteekenen, dan houdt dit in, dat er buiten de wedergeboorte om eene geestelijk-zedelijke werking ten goede van den Heiligen Geest uitgaat op den zondigen mensch, zoodat hij in de werkelijkheid van het leven niet zoo zondig en bedorven is, als hij buiten die Geestes-werking zijn zou. Dr Kuyper onderscheidt hier tusschen verstand, wil en neigingen eenerzijds, en het ik anderzijds; en in het ik onderscheidt hij nog weer tusschen de kern van het ik en de onderscheidene functiën en bewegingen van dat ik. Nu kan de gemeene gratie volgens hem inwerken op geheel dien mensch, behalve dan op de kern van het ik. Hij schrijft in "De Gemeene Gratie" II, 306: "En is dit eenmaal goed gevat, dat zal men terstond inzien, hoe alleen dat i k, als binnenste kern, blijft wat het is, maar hoe daarentegen de neiging, die denkende en die willende beweging, bij weeromstoot, zekeren invloed van de gemeene gratie ondergaan. Beproef het zelf maar door drie, vier dunne koperdraden te nemen, die ge in één punt samen vastlegt, en nu naar verschillende kanten uitlegt, en onderaan het vereenigingspunt met uw linkerhand naar links afbuigt, onderwijl ge op de helft van den draad ze met uw rechterhand ombuigt naar rechts. Dan toch zult ge zelfs voelen, hoe de druk door uw rechterhand uitgeoefend niet alleen de uiteinden der draden naar rechts